

AR FI FOST PREA FRUMOS ...

1. Declarații publice	1
2. Inițiativa legislativă	1
3. Inițiativa legislativă	1
4. Conferințe la Organizația PSD Roman	1
5. Articole publicate în reviste	1
6. Articole publicate pe site www.ioanchelaru.ro	1
7. Diplomate parlamentare	1
8. Informații de contact	1
PARTEA A II-A ACTIVITATEA PUBLICISTICĂ ȘI ȘTIINȚIFICĂ	1
Lista lucrărilor publicate	1
1. Articole publicate în reviste	1
2. Lucrări editoriale	1
3. Conferințe pe teme juridice	1

INTRODUCERE	7
-------------------	---

PARTEA I. ACTIVITATE PARLAMENTARĂ ȘI DIPLOMATICĂ.....	11
---	----

1. Declarații politice.....	13
-----------------------------	----

2. Întrebări și interpelări.....	45
----------------------------------	----

2.1. Întrebări	45
----------------------	----

2.2. Interpelări.....	136
-----------------------	-----

3. Inițiative legislative	201
---------------------------------	-----

4. Interviu.....	214
------------------	-----

5. Conferințe la Organizația PSD Roman.....	305
---	-----

6. Articole publicate în presă.....	332
-------------------------------------	-----

7. Articole publicate pe www.ioanchelaru.ro	470
---	-----

8. Diplomatie parlamentară	493
----------------------------------	-----

8.1. Informări Adunarea Parlamentară a Francofoniei.....	493
--	-----

PARTEA A II-A. ACTIVITATEA PUBLICISTICĂ ȘI ȘTIINȚIFICĂ.....	571
---	-----

Lista lucrărilor publicate	573
----------------------------------	-----

1. Articole publicate în reviste de specialitate.....	575
---	-----

2. Lucrări editoriale	764
-----------------------------	-----

3. Conferințe pe teme juridice	774
--------------------------------------	-----

Fotografii și amintiri din activitatea parlamentară și academică.....	822
---	-----

PARTEA I

1. Declarații politice

Memorie și esență. Lacrimi în limba română – în memoriam Grigore Vieru

- 2 februarie 2009 -

Am urmărit cu toții momentul istoric al învestirii lui Barack Obama în demnitatea de președinte al SUA. Cu adevărat uluitor pentru acea zi sentimentul electrizant al apartenenței și speranței fără limită pe care un discurs memorabil l-a strecurat în sufletul uriașei audiențe! America respira la unison. Națiunea americană, acest paradox istoric, are suflet colectiv și este dispusă la sacrificii pentru a depăși clipa de criză și pentru a-și reafirma principiile care au creat-o și apoi au așezat-o într-un loc aparte în lume.

Președintele Obama a revigorat sentimentul istoric și respectul pentru valorile inițiale care-i animă pe americani. Și dacă ne gândim bine, au o istorie de nici 300 de ani, o descendență crudă, tânără față de milenara noastră apartenență la acest spațiu și la această limbă de sorginte latină în care ne exprimăm. Reacția Americii ar trebui să ne dea de gândit.

Îmi înfrâng cu greu, mai ales de la această tribună, distinși colegi senatori, o firească jenă față de neputința noastră de a ne ajusta energiile într-un singur buchet. Nu reușim noi, românii, să ne iubim pe noi înșine, cu păcatele noastre cu tot, pentru a putea pași normal înainte, fără a dezminți esențele și valorile noastre naționale, pentru a ne putea bucura. Iar una dintre aceste esențe este limba română și această limbă este definitorie. Este, dacă vreți, marele nostru eroism național, definiția noastră de rezistență ca neam, „ce-ul” nostru de identitate exemplară.

Am rostit acest preambul pentru a ajunge la ceea ce, într-adevăr, doresc și încerc să va evoc astăzi.

Până de curând, trecea printre noi un Om pentru care rostirea poetică în limba română a fost martiriu și golgotă: Grigore Vieru.

S-a petrecut dintre noi omul unui singur vis, independent ca un anarhist și bun ca un sfânt, un om din a cărui biografie s-ar putea naște o dramă care ar fi, până la identificare, în același timp, drama limbii române din Basarabia și a românilor de peste ape.

Dincolo de Prut se petrece un fapt greu de reprezentat în viziunea noastră europeanizată aproape complet după integrare și cucerită de categoriile apreciative ale post-modernismului. Supraviețuirea lingvistică se realizează în Basarabia prin întreținerea unui foc sacru și prin cultivarea literaturii clasice românești, prin respectul nedisimulat pentru litera eminesciană. Eminescu, în principal, reprezintă nucleul de memorie și memorare pentru conservarea esenței sufletului românesc, pentru limba română.

El, Grigore Vieru, chiar a fost un om curajos. Nu i-a fost teamă de adevăr. A strigat că limba română se vorbește și dincoace, și dincolo de Prut, și a făcut-o într-o țară care a inventat „moldovenească” pentru a legitima, stupid naționalist, deromânizarea. Și asta, în vreme ce în cultura română de pe malul Dâmboviței, și nu numai, tarele de apreciere culturală converg spre desacralizarea valorilor clasice. Și tocmai din această perspectivă postmodernă Grigore Vieru a fost aspru judecat și criticat. Critica aspră ignoră însă un lucru: poetul Grigore Vieru a rezistat cu ținută și simplitate acelor vaste și suverane himere slave a

căror presiune administrativă se resimte încă în toată viața publică a Basarabiei. Tocmai de aceea se impune să fim cinstiți cu memoria poetului.

Atitudinea sa, în contextul secular, are alura eroicului, dar un eroism de o altă factură.

În toată poetica și biografia sa străbate un curent de iubire națională explicită și riscantă, care atinge pe alocuri incandescențe pasionale. Cu Vieru se afirma o forță care depășește tăria fierului. Este jarul de sub spuză, sufletul unei nații care subzistă și care, fără cuvânt și rostire românească, s-ar atrofia până la dispariție.

Acest poet a dat românilor din Basarabia și românilor din România nu doar bucuria și muzica versului, dar și dreptul și tăria de a revendica un loc în lume.

Întreaga sa viață este expresia rezistenței spirituale și morale în fața a tot ce subminează naționalul, limba română și umanul; aceleași surse de inspirație care i-au folosit și lui Eminescu, aceeași genă a conștiinței înalte, care poate fi găsită de către aceia ce-și pot înălța sufletul și mintea în tărâmurile incredibil de fine și puternice ale spiritului.

Cam acesta este contextul vieții și creației poetului Grigore Vieru și în acest context trebuie judecat și prețuit: după puterea sacrificiului său în țară neliberă, și nu după lărgimea nemăsurată a libertăților noastre de gust și apreciere.

Și-a iubit neamul românesc. Rar mi-a fost dat să văd un om care să trăiască țara atât de viu. Rar mi-a fost dat să văd un om care să păstreze în el o inimă de voievod. Cum se refugiază, dragi colegi, câteodată, sufletul unui neam în inima unui singur om!

Acesta a fost Grigore Vieru, înainte de toate: un paznic la porțile limbii române.

Marele meu regret este că nu l-am cunoscut personal pe acest adevărat om și poet. Aș fi vrut să-i strâng mâna și să-i simt românismul care-i curge prin vene. N-am avut ocazia să fac asta, dar pot să-i citesc opera și pot astfel să-l simt.

Chiar de pare târziu, astăzi țin să nu las să treacă acest trist și nefericit eveniment: dispariția lui fizică – așa cum bine știți, poeții nu mor niciodată –, fără să spun că se cuvine să-i cinstim memoria și, poate, într-un timp, să-i urmăm modelul.

N-ar strica, cred, și o analiză lucidă asupra distincțiilor de care este atinsă limba română. Să ne adunăm mai des de pe drumuri, din rătăcirii cotidiene, în casa ființei naționale, și să pomenim întru eternitate pe cel autointitulat „ostenitor în ocna cuvintelor” pe Grigore Vieru, cel care suferea „de neam distrus, de țară umilită”. Iar noi, cei de aici, ar trebui să recunoaștem că poezia poate răzbi cu ușurință acolo unde politica eșuează. Conștiința românească, atât de profund cuplată cu sufletul lui Grigore Vieru, răzbate și dincolo de moartea sa fizică.

Va fi înfășurat în clișee și purtat ca o icoană a românismului pierdut. E inevitabil și puțin pentru acest poet al lacrimilor și al luminii, poet care, parafrazându-l pe Esenin, a fost poate „ultimul poet cu satul în glas”.

Cutremurătoare sunt versurile poeziei „Litanii pentru orgă”:

„Nu am, moarte, cu tine nimic,

Eu nici măcar nu te urăsc.

Dar ce-ai face tu și cum ai mai trăi

De-ai avea mamă și-ar muri?

Ce-ai face tu și cum ar fi

De-ai avea copii și ar muri?

.....

Atâtea vorbe și minciuni,

Atâtea seci promisiuni,

De ce-ai dat, Doamne, grai ia om,

Iar nu la floare și la pom?!”

Dumnezeu să-l odihnească în odihna lui sfântă, lumină de om și de neam românesc!
Iar noi neodihniți ar trebui să fim până când acest popor nu va fi cu adevărat liber.

Temeinicia și strigoii
(Aspecte privind noua și totuși vechea reformă a justiției)
- 9 februarie 2009 -

Dacă avem în minte întreaga reacție europeană, de 8 ani încoace, cu privire la starea justiției românești, am putea întocmi un dosar complet al manifestărilor suscitade de poziții politice pe care noi cu diverse ocazii le-am avut. Eu cred că noi, oameni politici români, suntem în culpă majoră pentru că nu am fost obiectivi cu noi înșine. Am patinat pe derizoriu și nu am procedat la lucrul cel mai evident: reformarea și actualizarea, respectiv codificarea legislației pe domenii vitale ale justiției și ordinii publice. Ne-am concentrat pe o gestică reformistă inutilă, pe jocuri de imagine și pe orgolii justițiare.

Acum, ne place, sau nu, suntem expuși la două pericole: 1) să fim considerați în extrascedență cu posibilele consecințe de continuare a monitorizării din partea Comisiei Europene în raportul din iunie 2009 și 2) să fie promulgate Codurile – cele patru – penal, civil, de procedură penală, de procedură civilă prin asumarea răspunderii Guvernului, așa cum sugera actualul ministru al Justiției, sâmbătă, într-o declarație, fără a trece prin dialectica confruntărilor de opinii din Parlament.

Aș prefera să las la o parte, pe moment, primul pericol și să mă refer exclusiv la cel de-al doilea, cu atât mai mult cu cât știm cu toții că uneori Comisia Europeană s-a dovedit un organism care poate fi concesiv când i se probează buna credință. Concret, domnul ministru se angajează, unii ar spune promite chiar, ca în câteva luni să obțină legiferarea, indiferent prin ce metodă (dezbateri parlamentare, asumarea răspunderii Guvernului, de ce nu ordonanța de Guvern?!?)

Așadar, nu cred că putem admite că ar fi corect ca aceste Coduri să treacă direct la aplicare fără ca dezbateră intelectuală de specialitate și dezbateră în acest For Legislativ să-și fi îndeplinit funcția reală. Să nu uităm un aspect esențial: aceste acte normative fundamentale pentru materia pe care o reglementează vor transcende, de principiu, momentul acesta istoric și trebuie să-și confirme valabilitatea și aplicabilitatea măcar câteva zeci de ani de aici înainte. (Vă amintesc că actualul Cod civil român este în vigoare din 1864 – de pe vremea lui Cuza.)

Nu vrem – dacă suntem realmente lucizi – „strigoii legislativi”, ci opere juridice complete și durabile, neutre din punct de vedere politic, fără amprentă personalizată a unui guvern sau altul.

Îndeobște, strigoii sunt definiți ca arătări nici de aici, nici de dincolo, fără trecut și cu destinație imprecisă, care i-au forma închipuirilor multiple și aleatorii, dar nu cad sub definiția riguroasă a formei certe. Iar pentru a legitima existența acestor strigoii este necesar – se vede treaba – să legitimizezi un eșafodaj generos de alte închipuiri fără nici o legătură cu realismul și cu pre-judecata juridică.

Există o limită până la care politicul poate determina forma unei legi. Este o limită rațională dată de menținerea ca valabile a conotațiilor principalelor instituții juridice din domenii fundamentale ale vieții practice.

Ca să-mi întăresc argumentele, vă rog să-mi permiteți să recurg la istorie. Marii creatori sau inițiatori de opere juridice au fost, în același timp, de cele mai multe ori oameni politici.

Cicero s-a angajat politic inclusiv în cauze pierdute, dar soluțiile sale de jurisprudență au fost izvor de drept pentru legiuitorii epocilor următoare care au glossat în marginea celor 10 Table. Aidoma Gaius. Justinian a angajat cei mai valoroși jurisconșulți, a cercetat mii de soluții ale tribunalelor vremii până a decis să promulge celebrul său „Codex Iuris Civilis”. Legea a devenit lege după îndelungi și minuțioase dezbateri și analize.

Mi-este teamă astăzi, și credeți-mă că am și motive, că o decizie politică poate deveni teren rezervat unor mari și posibile abuzuri. Din nou fac recurs la memorie, la memoria scurtă de această dată, la istoria recentă a României. Să ne amintim de pachetul de legi trecute prin asumarea răspunderii Guvernului anterior, celebra L247/2005. Numai cine ține ochii închiși dinadins nu va recunoaște nimic despre căile de exces și abuz social deschise de acest nefast act normativ. Răspunderea guvernamentală ar trebui, în speță, extrapolată și în ideea ca ea să vizeze un alt aspect decât cel politic, să fie o răspundere pentru viitor, de natură etică și materială, mai puțin legislativă.

Lucrul pe care doresc să-l subliniez foarte clar în această alocuțiune este acela că emiteria unor acte legislative de importanță crucială pentru mersul societății și al funcționării justiției, reprezintă în principal un act de implicare publică și abia în plan secund – un act de voință politică.

O bună așezare în ordine publică nu se suprapune niciodată convenției politice compromisorii existentă la un moment dat. Pentru că lucrurile stau astfel, îmi exprim opinia ca senator aparținând grupului social-democrat în consonanță și cu părerea partidului meu, că aceste proiecte trebuie supuse dezbaterii Parlamentului pentru ca, la finele acestui demers, să capete forma șlefuită a raționamentului simplificat, trecut prin procedura votului pe literă și amendament.

Numai așa vom evita ca aceste legi organice să conțină strigoi sau sofisme intrinseci care ar putea deschide căile multiple ale abuzului și aparenței de drept.

Și poate este cazul s-o spun acum: sunt două moduri de a fi puternici pentru cei din clasa conducătoare: unii sunt puternici, energici și cu voință tare dar de moment, iar alții – mult mai mari și mai valoroși – au voință puternică și durabilă. Cred că ar fi momentul să gândim și să fim ca aceștia din urma, ca marii creatori de legi bune, și să avem în vedere că drumurile lungi se construiesc piatră cu piatră, cu metodă lipsită de înflăcărare.

Pentru legiferarea acestor Coduri nu se impun mijloace ca: pripă, orgoliu, și nici acțiune în forță. Dacă lucrul va ieși bine tocmit, chiar și timpul irosit până la deplina lui aplicare, va fi tot un timp câștigat. Cum se spune la mine în Moldova, „decât încropeală la termen, mai curând bună tocmeală după scadență”. Și să nu uităm că nu din culpa Parlamentului s-au pierdut patru ani în ceea ce privește votarea în formă definitivă a Codului Civil, care trecuse de plenul Senatului în legislatura 2000-2004. Ca să nu mai amintesc de povestea celor 2 sau chiar 3 proiecte de coduri penale. Orgoliul nemăsurat al unei doamne ministru de tristă faimă a așezat iresponsabil paragina pe toată munca noastră. Și e păcat. Numai că este deja inutil să tot răzbunăm trecutul. Putem foarte bine să evităm aceleași erori pentru viitor. Iar eu cred că la aceste lucruri va trebui să reflecteze serios în primul rând Ministrul Justiției, ca inițiator, dar și CSM-ul.

Stimați colegi,

Închei, nu înainte de a adresa o subtilitate lipsită de răutate acestui Guvern „al nostru” – cum ar spune un coleg: poate foarte bine să-și subînțealeagă ego-ul când afirmă cu toată precizia „noi”. Atenționez că nu e nevoie să ne situăm, în raportul Parlament - Guvern, pe linia de excludere reciprocă când este vorba de un interes major al țării. Se poate apela la reverență pentru binele tuturor.

Acomodarea treptată la rău

- 23 martie 2009 -

Am urmărit în ultimele luni nenumărate comentarii, mai mult sau mai puțin pertinente, asupra fenomenului crimei organizate, din ce în ce mai vizibil, pe fondul complexe stări create de criza economică, raportat la reala criză de sistem în care ne aflăm astăzi. Unele din tezele elaborate pot fi adâncite până la esență, deoarece simpla lor descriere nu este suficientă în faza unei analize pertinente.

Este, în genere, un adevăr istoric acela că în perioada de criză economică se remarcă o creștere îngrijorătoare a infracționalității.

Mai gravă decât fenomenul în sine mi se pare a fi acomodarea noastră, transformarea lui în stare de fapt, viteza cu care ajungem să acceptăm o evidență, relaxarea detașată prin care ne complăcem la ceste rabaturi de la ordinea publică. Nu e bine. Nu e deloc bine.

Fără pretenția de a avea calificarea unui sociolog, dați-mi voie să fac câteva comentarii relative la acest tip de acomodare cu rabatul, care, în opinia mea, se găsește în foarte strânsă corelație cu criza educațională a acestei țări și cu filosofia – în ghilimele fie spus – a câștigului facil.

Pe când se afirma, abia, manea, ca stil sau ca nonstil muzical autohton, mulți dintre noi am avertizat că va deveni fenomen invadant pe piața muzicală, că vom fi sufocați.

Atunci nu au existat reacții publice de anvergură care să suprimă dezvoltarea acestui fenomen de periferie valorică și să-l mențină în acel teritoriu marginal cuvenit.

Radioul și televiziunile s-au grăbit, mâinate de avantajul câștigului facil, să asimileze acest tip de manifestare artistică. La fel, studiourile de înregistrări. Multe canale media, din păcate, au sfârșit prin a cultiva subcultura și manifestarea periferică.

Acum ne găsim în situația paradoxală conform căreia, de exemplu, o enciclopedie englezească cere analiștilor noștri o descriere și o definiție a termenului „manea”. Iată până la ce rang accede derizoriul. Deja nu-și mai au locul reflecțiile de valoare. Fenomenul există, realitatea sa ubicuă îi confirmă per se.

Nu am avut atunci când a trebuit, ca societate, suficient cult pentru autentic, pentru a evita asta nu am avut intuiții profilactice și nici intenții curative. Am tolerat, la adăpostul ideii că o astfel de manifestare este un mod de a face bani, fie că produci, fie că vinzi manea. Raționamentul este profund viciat pe fond, deoarece se conchide abrupt că tot ce aduce bani este bun.

Teribile sofisme ale societății de consum!

La fel s-ar putea pune problema și cu infracționalitatea și crima organizată, deși în altă categorie a îngrijorării.

În mod obișnuit și în schema bunului-simț național, această țară respectă încă rigoarea celor zece porunci, numai că inclusiv imperativele biblice pălesc în fața teoriei câștigului facil.

Bîșnițarii sunt băieți simpatici, accesați la nevoie de mulți dintre concetățenii noștri. Șmecherii, șmenarii, interlopii sfârșesc prin a fi respectați. Nu mai contează, la un moment dat, dacă au obținut câștigurile, legalitatea actelor lor sau ținuta lor de oameni. Faptul că ei câștigă și trăiesc pe picior mare devine un atribut de autoritate. Odată cu mașina de lux vine și respectul. Șmenarul are acum alura modelului și se profilează în mediile sociale defavorizate.

De la periferie, din marginea societății, unde se dezvoltă autonom, categoria interlopă accede spre centru sub ochii noștri și cu asentimentul nostru tacit. Bunul-simț social și

refuzul modelului astfel consacrat au tot mai slabe șanse. Lumea se acomodează la rabat. Ceea ce era accidental devine definitiv.

Mi se povestesc tot mai des întâmplări cu elevi care fumează sau consumă alcool și droguri în clasă, care agresează verbal ori fizic cadrele didactice, care terorizează călătorii, vecinii sau trecătorii. Văd tineri al căror sex este greu de definit din cauza vestimentației și comportamentului într-o societate ce nu își găsește cursul, prea grăbită să ardă etapele istorice ce o despart de lumea civilizată.

După ani de ateism declarat, mulți se înghesuie în biserică, mai ales când camerele de luat vederi sunt pregătite să le transmită în eter chipurile spășite. Ne-am întors formal spre Biserică, uitând să-l aducem cu noi și pe Dumnezeu, preocupați prea mult de necesitatea jocului social bazat obsedant pe aparență strălucitoare și prea puțin pe onestitate.

Ajunși să te întrebi – așa cum stau lucrurile, și eu mă întreb care ar fi poarta, soluția de ieșire din astfel de impas, din acest tip de criză socială și morală. Eu nu văd soluția, vă rog să mă credeți. Mi-a intrat până și rațiunea în impas.

Am început să cred însă – și aici ar trebui să fim, practic, cu toții de acord că ceea ce poate asigura măcar respectarea legii este frica.

La început a existat frica de Dumnezeu, care a ținut locul ideilor puternice, onoarei și demnității personale. Nu furăm, nu înșelăm, nu năpăstuim, căci ochiul lui Dumnezeu veghează necurmat și pretutindeni. Toate aceste credințe care făceau poliția în țară au dispărut și deci relele se înmulțesc în societate.

Noțiunea dreptului se schimbă și ajunge, astfel, să fie al nostru tot ce putem apuca, fără să comitem un delict caracterizat.

Noțiunea adevărului se schimbă. Am ajuns, să credem că cine strigă mai bine acela spune adevărul.

A existat apoi o cumplită frică de legea arbitrar aplicată de un sistem pentru care opozanții aveau un singur drept, acela de a fi lichidați.

În lipsa fricii, ar trebui să existe conștiința, dar riscăm o alunecare în zodia utopici, așa încât speranța se leagă doar de o civilitate sporită a unei populații bulversate de atâtea combinații politice.

De obicei, în asemenea situații, statele au reflexul de a întări sistemul polițienesc. Însă cu posibile și multiple căi de a prolifera abuzul și de a potența fenomenul, pentru că, vedeți dumneavoastră, a opune infracționalității o organizare polițienească întărită înseamnă să așezi contrarele în opoziție directă, cu o consecință imediată: grupările crimei organizate, din reflexul conservării, se vor dezvolta și întări deopotrivă.

Rămâne să sperăm că puterea de stat va exceda crima prin subtilitatea preventivă și că ordinea publică va câștiga la final.

Analiza profundă conduce spre concluzii dramatice, rezultate din demersul făcut. Devenim tot mai bolnavi pe fond, am pierdut aproape complet imunitatea împotriva bolilor sociale, iar vindecarea se poate face numai prin sistemul educațional, revigorarea familiei ca instituție socială și morală prin acuratețea legislativă și, nu în ultimul rând, prin instaurarea ordinii, care înseamnă primul pas necesar, dar nu suficient, către domnia legii.

Dar pentru ca legea să fie respectată, ea trebuie să îndeplinească două condiții: să reflecte nevoia și așteptarea societății și să fie aplicată de oameni respectabili, de mare probitate intelectuală și morală.

Cine susține că cele două condiții sînt astăzi îndeplinite să aibă curajul, ca să nu spun tupeul, să arunce primul piatra. Asta, *aprope de urgență, dusă la extrem*, privind necesitatea adoptării celor patru coduri, indiferent de conținutul lor. Să fie la normă, să avem ce raporta, în rest, nu mai e nici măcar speranță. Restul e doar criză.